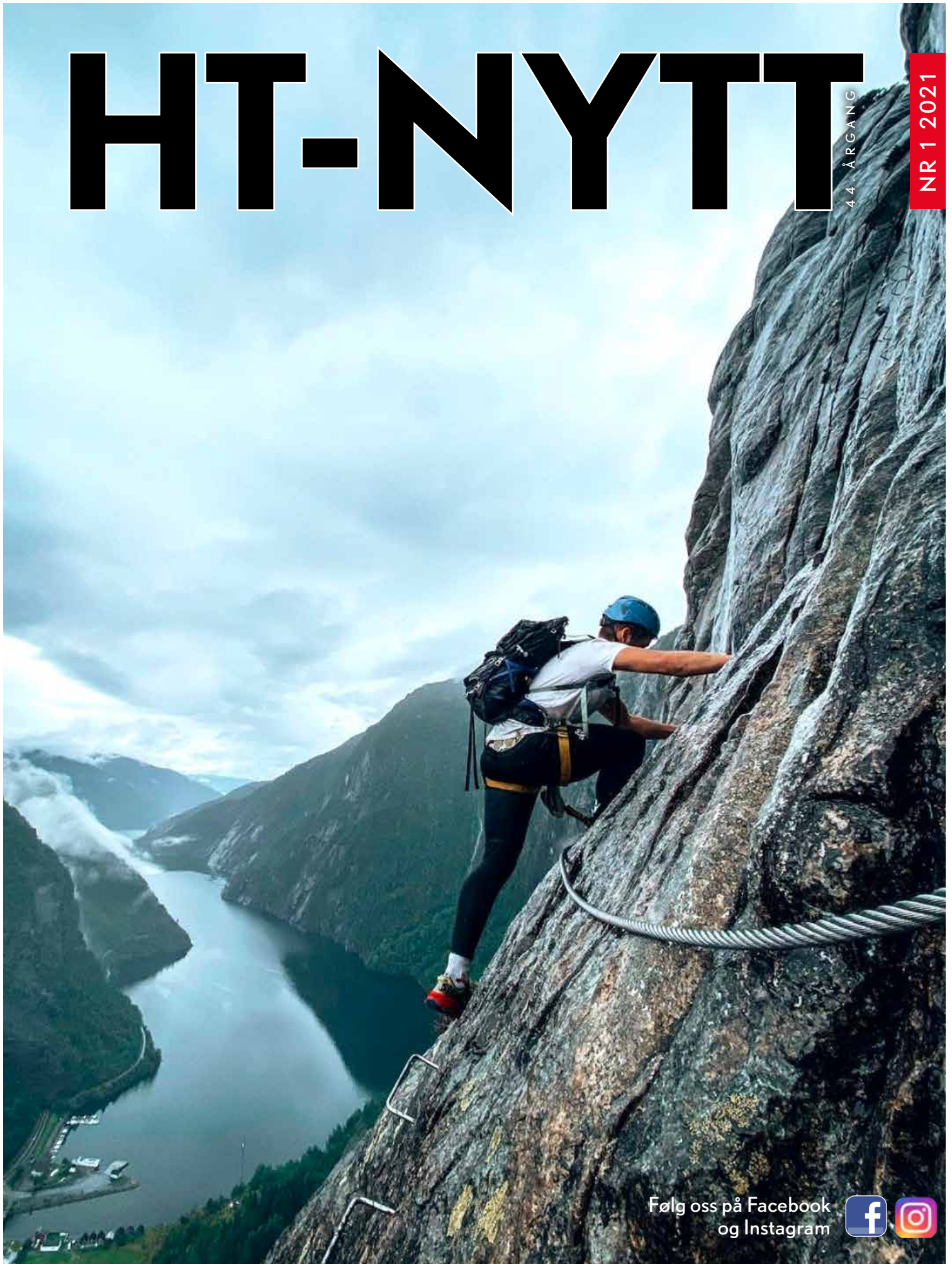

HT-NYTT

44. ÅRGANG

NR 1 2021

Følg oss på Facebook
og Instagram

Naturopplevelser for livet

Haugesund Turistforening

HT-NYTT

Haugesund Turistforening
Adresse: Strandgt. 171, Bytunet
Telefon: 52 71 53 11
Internett: haugesund.dnt.no
haugesund@dnt.no

Åpningstider Butikk/Turinfo
Man. -fred.: 10-15.30

Daglig leder:
Tore Haugen
tore.haugen@dnt.no

Leder prosjekt og teknisk drift:
Rolf Svendsen
rolf.svendsen@dnt.no

Aktivitets- og turansvarlig:
Audhild Sannes
audhild.sannes@dnt.no

Kommunikasjon og kundeservice:
Lotte Størksen
lotte.storksen@dnt.no

Redaksjonskomite:
Per Qvale
Alexander Urrang Hauge
Åsa Leifsen
Tone Helene Strand Kveinen
Knut Lund Jacobsen
Silje Rødrseike

Styreleder:
Lars Johann Milje

Styremedlemmer:
Inger Kallevik Haavik
Roald Bø
Rolf Børseth
Geir Kvassheim
Nina Grødem Lindøe
Inger Åmodt

Varamedlemmer:
Silje Rødeseike
Arvid Helgesen

Leder turgupper:
DNT ung Haugesund: Irene Sandvik Wvale
Barnas Turlag Haugesund: Tiril Haukeland Hålamd
Barnas Turlag Sveio: Mona Eikemo
Barnas Turlag Tysvær: Jan Terje Mørk
Barnas Turlag Vindafjord: Tina Mari Einem Heggen
Barnas Turlag Karmøy: Mark Jamieson
DNT Fjellsport Haugesund: Bendikte Street Baadsvig
Seniorgruppa: Anne Lise Borum

Sauda Turlag: Ola Breivik

Etne Turlag: Jorunn Bringedal Berge

Vindafjord Turlag: Jan Sverre Frønsdal

Kontingentsatser 2021:	Kr. 1 300,-
Familiemedlemskap	Kr. 725,-
Hovedmedlem	Kr. 370,-
Ungdom (19-26 år)	Kr. 570,-
Honnør (67 år og over)	Kr. 140,-
Barnas turlag (0-12 år)	Kr. 225,-
Skoleungdom (13-18 år)	Kr. 400,-
Husstandsmedlemskap	Kr. 18 125,-
Livsvarig med heftet årbok	

Gavemedlemskap	Kr. 1 200,-
Dåps gave	Kr. 7 250,-
Jubileumsgave 10 år	

INNHold

LEDER	3
DIKT, ØYA MI	3
NYTT FRA STYRET	4
TURSESONGEN 2021, RETNINGSLINJER	6
HYTTEBOOKING	7
TUR PÅ KONGEVEGEN OVER FILEFJELL	8
NYTT FRA STI OG VARDE	11
DEN GAMLE FERDAVEGEN ØYNO-RØLDAL	12
ØYNO-SAKEN	14
BARNAS TURLAG KARMØY	20
ALLEMANNSRETTE	22
MEDLEMSRABATT I ÅKRAFJORDEN	26
VINTEREN 2020/2021 PÅ HAUGALANDET	28
SVELGABREEN	30

Foto forside: Via ferrata Kyrkjeveggen

HEI IGJEN!

Velkommen til ny utgave av HT-nytt. Denne gang både i digital- og papirformat. Selv om dette er årets først utgave, så er vi godt i gang med året 2021 allerede, og sommeren står like foran oss. Det ser ut som vi også dette året må belage oss på Norgesferie. Men hvorfor ikke? Det kan være bærekraftig og det kan være fullt av opplevelser. Vi har et langstrakt land og vi er heldige som fortsatt har mye uberørt natur i behold og til å boltre oss i. Det er bare det å komme på hva en skal og kan finne på, og hvor en skal dra. En trenger ikke alltid å reise så langt. Selv har jeg nyttet våren til å gå til fots fra Skåredalen til Olalia, i terrenget. Jeg har gått på godt merket og tilrettelegte stier. I tillegg har jeg nesten hatt naturen for meg selv. Jeg tror jeg kan telle på mine fingrer det antall personer jeg har møtt. Samtidig har jeg hatt DEN naturopplevelsen. Den ligger like utenfor ytterdøra vår.

I HT jobber vi nå for å tilrettelegge for en best mulig Norgesferie for alle våre 7000 medlemmer, for ikke å si for alle våre 300.000 DNT-medlemmer. Det skal gå an å feriere spennende og lokalt i år også. Våre tillitsvalgte holder nå på å klargjøre våre hytter for sesongen, slik at disse er nedvasket, har nye sengeklær, nok

proviant, nok ved og er klare til å ta imot dere. Stier og broer blir sett over, slik at det skal være trygt og godt å ferdes på HTs hytter og vårt stinett. Og velkommen skal dere være.

Dessverre ser det ut til at vi også dette året må be om at dere forhåndsbestiller plass på våre hytter, men det skal ikke så mye planlegging til for å få til det, så det klarer alle.

I tillegg har HT i år et nytt tilbud til alle DNT-medlemmer: Vi har nemlig inngått en avtale med Åkrafjorden Nature B&B om 15 % rabatt på overnatting og aktiviteter hos dem, mot fremvisning av gyldig medlemskap i DNT.

Åkrafjorden Nature holder til på gamle Fjæra Skule, innerst i Åkrafjorden. De har nå fått status som privateid, betjent Turistforeningshytte. Hytta kan tilby overnatting, full pensjon med alle rettigheter, dusj og sauna. Av rabatterte aktiviteter kan jeg nevne flere Via Ferrata-ruter, tilpasset både barn og voksne. De har kanskje Nord-Europas mest spektakulære rute i Kyrkjeveggen. De tilbyr også juving, rappelling, jettegryteturer, fotturer, sykkelturner, fjordcruise og klatring både utendørs og innendørs klatrevegg. De tilbyr også klatreopplæring. Det siste nye de byr på er tilbud om glamping ved fjorden i Fjæra eller ved Rullestadvatnet.

Lars Johann

GOD SOMMER

Det er gratis og trygg parkering hos dem, for fotturister til våre hytter i Etnefjellet. Alle disse tilbudene kan svært gjerne kombineres med fottur til våre flotte hytter i Etnefjellet. Det blir godt skiltet og T-merket rute fra døra på Åkrafjorden Nature og frem til våre hytter på Simlebu. Da er en inne i «Gullruta». Og i denne ruta kan en jo velge om en vil gå fra hytte til hytte i en dag og helt opp til 7 dager. Fra alle våre hytter er det mulig å avslutte/starte turen, da det er merket frem til bilveg. Hvorfor ikke prøve. Da kan ferien gjøres spennende og lokalt i år.

Med disse turtips ønsker jeg alle lesere en riktig GOD SOMMER!

Lars Johann Milje
Styreleder HT

I heftet "Romsa-ei perle i Sunnhordland" av Anders Lundberg fra 2007 fant jeg et dikt om Romsa. Haugesund Turistforening skal ha tur dit 1. september 2021 så jeg kontaktet Marit Nordgard som skrev diktet og vi har lov å bruke det i HT-NYTT. Friluftsrådet Vest deler deres flotte bilder fra Romsa med oss. Mvh Anne Rees Halvorsen

DIKT

ØYA MI (ROMSA)

*Eg veit om ei øy der vener møtes
og måsane syng.*

*Der borda står klar til å dekkast på,
av store folk og av folk som er små.*

*Eg veit om ei øy der ord blir tonar
og alle syng.*

*Der sjela får kvila og kroppen ro,
og når me fer heim går me to og to.
Eg veit om ei øy med doggvått gras
og kronglete stier.*

*Der dagen er lys og natta varm,
der eg sovnar så trygt på ein ven
sin arm,*

*Eg veit om ei øy som er litt mi,
men eg deler med andre av all den
venleik er her kan få og av alt
naturen eg kan sjå.*

*Eg veit om ei øy med mange minner
om gammalt og nytt.*

*Eg veit om ei øy der me neste år atter
kan leika med tonar og ord,
sitja saman med vener og
mimra om tida i fjor.*

*Så takk til øya der ute som
har vist meg sitt mangfald
av fargar, tonar og ord.*

*For meg vil du alltid vera staden
der venskap gror.*

*Og om sommaren er over og fuglane
dreg, så veit eg at øya ligg der
framleis og ventar på meg.*

MARIT NORDGARD

NYTT FRA STYRET

Styret for 2021 består av følgende personer:

Lars Johann Milje (Styreleder), Inger Kallevik Haavik, Roald Bø, Rolf Børseth, Geir Kvassheim, Nina Grødem Lindøe, Inger Åmodt, Silje Rødeseike (varamedlem), Arvid Helgesen (varamedlem).

Styret i Haugesund Turistforening har så langt i 2021 hatt seks styremøter med flere interessante saker på agendaen. Ønsker du å lese mer om styrets arbeid, finner du nå alle styreprotokoller tilgjengelig på Haugesund Turistforening sine nettsider under fanen «Om oss» og «Styret og protokoller»

APPEX ER ET KREATIVT TEKNOLOGISELSKAP

Med lokal tilstedeværelse og solid kompetanse innen strategi, design, web- og systemutvikling er vårt mål å gi deg og dine kunder en bedre opplevelse. Kontakt oss i dag og føl forskjellen!

Telefon 07246 > hello@appex.no > **appex.no**

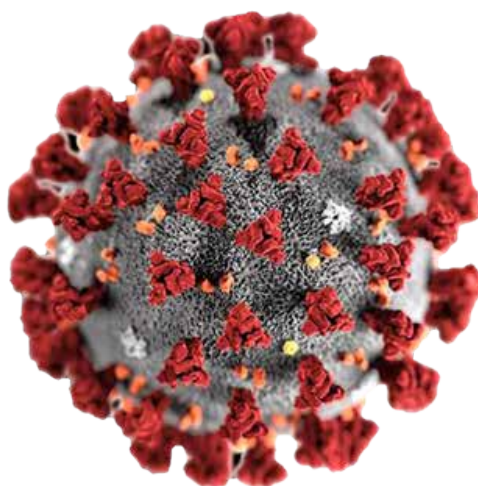
SOMMERÅPENT PÅ OLALIA FJELLSTOVE!

Kiosk hver dag i sommerferien,
26. juni - 15. august.

Bestill overnatting på **ut.no**

Velkommen til Olalia!

Tekst: Tone Helene Strand Kveinen

KORONA-ÅRET 2021 I HAUGESUND TURISTFORENING

DNT, Turistforeningen sentralt og dermed også selvsagt Haugesund Turistforening, har håndtert utbruddet av koronapandemien med påfølgende nedstenging av Norge 12. mars 2020, etter direktiver fra Regjeringen og Folkehelseinstituttet (FHI).

Hvordan planlegges det for Haugesund Turistforening utover sommeren og høsten 2021?

Vanskelig å vite for noen hvordan smitten sprer seg i landet. Men noen erfaring har FHI og HT og vi alle erfart siden 12. mars 2020; og det er at koronaviruset smitter raskt der grupper samles tett og ofte ukontrollert.

Haugesund Turistforening følger nøye direktivene fra DNT sentralt. Turkoordinator og HT's faktotum, Audhild Sannes, er dedikert til oppgaven og

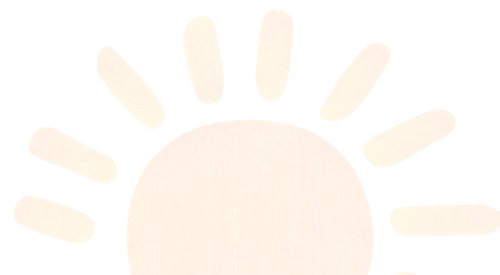
holder oss tillitsvalgte jevnlig oppdatert via epost på informasjon om smittevern fra FHI og DNT sentralt.

Nå er det åpnet opp for at vi kan gå turer over kommunegrensene, dvs at medlemmer av Haugesund Turistforening kan melde seg på turer som går i Haugesund, Karmøy, Tysvær, Bokn, Vindafjord, Sveio og Etne. I skrivende stund også Bømlo og Fitjar/Stord.

Foreløpig er det fremdeles krav å melde seg digitalt på forhånd til turene. Per nå er det lov å være 30 personer samlet til

fellestur. De to turlederne kommer i tillegg. HT åpner foreløpig ikke opp for fellestransport, men venner kan dele bil, om meteren overholdes. Munnbind anbefales.

Og fremdeles er reglene slik: Kjenner du deg syk, skal du ikke delta på møter i HT's regi, eller på fellesturer. Og selvsagt, som Bent Høie stadig har mint oss på: Vask hendene og host i albuen; dråpesmitten må unngås.

Tekst: Lotte Størksen

PLANLEGG SOMMERTUREN

Gullruta i Etnefjellene, ei fjellhytte som base, eller nær sjøen på Geitungen eller Utsira?
Hytteoppholdet må bestilles på forhånd.

I år som i fjor må du forhåndsbestille oppholdet på DNT-hyttene. Av smittevern hensyn er kapasiteten redusert, slik at det blir god plass til gjestene.

hyttene til din «kohort». På Olalia er det sengebooking på sikringshytta, booking av rom på Fjellstova, eller ha Olabu for deg/dere selv.
Sauabrehytta leies ut i sin helhet.

Turistforening for leie av hele hytta. På Geitungen disponerer gjestene hele huset. Flokehyttene har i lengre tid vært fullbooket hele året.

FJELLET

På fjellhyttene kan du bestille senger på hovedhyttene, og leie hele sikrings-

KYSTEN

På Nordvikgården kan du bestille rom eller seng på nettet, eller kontakt Haugesund

Informasjon og priser finner du på UT.no

Tekst & Foto: Per Qvale

Oppover den første av
De sju skuffelser

KONGEVEGEN

OVER FILEFJELL

Den gamle Kongevegen mellom Lærdalsøyri over Filefjell til Vang er i dag et populært turområde. Hele Kongevegen er om lag 10 mil lang, men det er vanlig å gå deler av vegen. En mye brukt deletappe er strekningen fra Maristova til Kyrkjestølen.

MARISTOVA

Maristova er et av de eldste herbergene for vegfarende som vi kjenner i Norge. Det er nevnt i kilder fra 1300-tallet. Det var Kongen og Biskopen i Bergen som fastsatte vilkårene for drift av fjellstua. Et av vilkårene var at det skulle finnes mat og drikke til de reisende. I mer enn 500 år måtte flere gardar i Sogn betale årlig skatt til drift av Maristova. Denne skatten besto til 1845.

FERDSEL OVER FILEFJELL

Det har i uminnelige tider vært ferdsel mellom vestlandet og østlandet over Filefjell. Turen over Filefjell ble i middelalderen ansett som en av de vanskeligste og farligste i Norge. Ferdsele gikk da langs en eldgammel ride- og kløvsti litt vest for Kongevegen.

Etter at postverket ble opprettet i Norge i 1647, økte behovet for bedre veger. På 1790-tallet ble det bygget en ny kjøreveg for hest og vogn. Den sto ferdig i 1793. Kjøreveger som dette ble da kalt kongeveger. Kongevegen over Filefjell var i bruk fram til 1843. Da ble vegen erstattet av Den Bergenske Hovedvej i Smeddalen.

BYGGING AV KONGEVEGEN

Arbeidet med Kongevegen over Filefjell foregikk i tida 1790-1793. Bygging av vegen ble finansiert av staten. Soldater ble utkommandert til å arbeide på vegen. I tillegg ble bønder pålagt pliktarbeid. Somrene 1792 og 1793 lå 48 soldater i teltleir på Filefjell og bygde veg. Det var ingen latmannstilværelse! De hadde hardt fysisk arbeid fra klokka fem om morgenen til sju

om kvelden, med to-tre timers pause midt på dagen. Rapporter fra generalvegmeister Christopher Hammer forteller at mannskapene var plaget av mye dårlig vær med vind, regn, nattefrost og etter hvert også snø.

Å bygge veg opp den bratte og steinete lia fra Maristova var en langdryg og vanskelig affære. Hele tre år tok det å bygge de ca tre kilometrene med veg. I vegbanen gikk det til overmål en stor bekk, som måtte føres bort i stikkrenner. Til dette måtte det brytes store mengder steinheller. For å holde oppe arbeidsmoralen til minererne, måtte vegmesteren premiere hver ny steinhelle med alkoholholdig drikke. Det ser ut til å ha virket, for vegen opp Maristovelia ble etter hvert ferdig.

«Kongevegens smykkestein»

Da vegen mellom Nystøga og Kyrkjestølen var laget i 1791, var den så bløt og dårlig at den ble ansett for å være ubrukelig. Bøndene som var blitt pålagt pliktarbeid for å bygge vegen, måtte derfor til pers på nytt og bygge samme vegstrekning om igjen! Over 100 bønder måtte dra på vegarbeid i Vang i juli 1791, og denne gangen ble vegen bygget skikkelig.

KONGEVEGENS SMYKKESTEIN

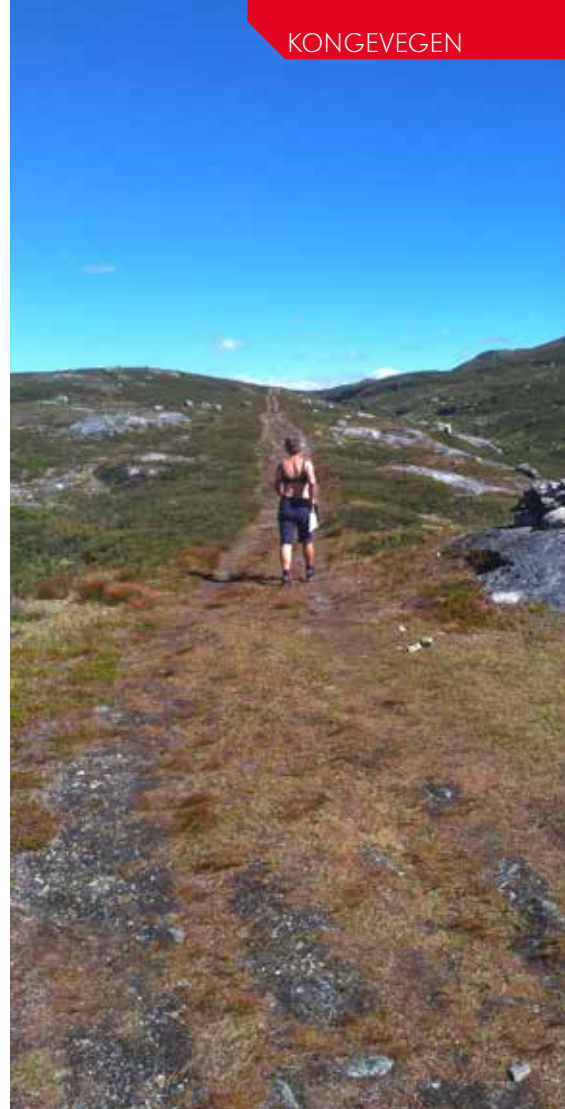
Generalvegmeister Christopher Hammer og generalvegintendant Peder Anker var så fornøyd med vegen de hadde fått bygget, at de på stiftsgrensa på Kongevegens høyeste punkt. Murklopphøgda, 1250 m.o.h., fikk reist et staselig minnesmerke. Minnesmerket ble laget av marmor, som ble fraktet hit fra København. Marmorblokkene ble fraktet med båt til Bergen og videre til Lærdalsøyri. Men en av blokkene var så tung at den måtte deles i to for å kunne fraktes videre fra Lærdal. Selv

om det ble laget en spesialvogn til å frakte marmoren til fjells, var lasten så tung at hestene til bonden som hadde oppdraget, ble skadet. Frakten av marmoren viste seg i etterkant å være omtrent like dyr som selve marmorblokkene. Rentekammeret i København skal ha vært lite fornøyd da regningen for minnesmerket kom. Det kostet like mye som tre års vedlikehold av vegen!

Støtta ble flyttet til den nye vegen gjennom Smeddalen, men kom tilbake til sin opprinnelige plass på toppen av den gamle Kongevegen i 1973. Undervegs forsvant to av marmorblokkene, men støtta er fortsatt Kongevegens smykkestein.

VEGEN

Kongevegen ble bygd etter «det franske prinsipp», som i korthet går ut på at vegen skal gå mest mulig rett fram og at det skal legges stor vekt på drenering og fundamentering.

Gode informasjonsskilt langs hele vegen

I tråd med det franske prinsipp ble vegen fra Maristova lagt i nesten rett linje opp den bratte Håvardskleivi til Håvarden. Strekingen er ca 2,2 kilometer og høydeforskjellen om lag 400 meter. På de bratteste partiene har bakkene en stigning på 1:3.

På folkemunne ble denne strekingen kalt De sju skuffelser, fordi man etter å ha kommet opp en bratt og tung bakke, straks etter kom til en ny. Den første bakken fra Maristova ble kalt Jakobsstigen, for den så ut til å gå rett til himmels! Disse bratte stigningene viste seg snart å være et stort problem for vegen, fordi de satte begrensninger på hvor tunge kjøretøyer og last kunne være. Vegen var da heller ikke i bruk i mer enn 50 år, før den ble lagt om til Smeddalen, omtrent der dagens hovedveg går.

VEDLIKEHOLD

Bøndene i området hadde vedlikeholdsplikt på vegen. De skulle bl.a. rense stikkrenner og grøfter og reparere eller legge nytt dekke på vegen. I tillegg hadde bøndene skyssplikt. Dette var en tung belastning, og bøndene i Lærdal og Vang hadde derfor fritak for militærtjeneste. Men den nye Kongevegen krevde mye mer vedlikehold enn den kløvvegen som gikk over Filefjell fra gammelt av. I 1795 økte antall dager med pliktarbeid på vegen for bøndene i Lærdal fra seks til 16 dager i året. Det endte med at staten i 1806 overtok vedlikeholdet av vegen fra Husum i Lærdal til støtta på toppen av traseen. Dette ble kalt «Statens vegstykke».

Det ble satt opp varder og høye stenger langs vegen for å finne fram i tåke og dårlig sikt.

SKYSSPLIKT

Bøndene hadde som nevnt også skyssplikt for de reisende. For omtrent hver 1,5 mil måtte de stille til rådighet en uthvilt hest og vogn for de reisende og skyss dem til neste skyssstasjon. Skyss om vinteren var

en stor ekstrabelastning. Da var det uråd å bruke hest, så de reisende måtte dras på sleder som hver ble trukket av sju-åtte mann! Det er nesten uråd å forestille seg et slikt slit opp De sju skuffelser! At de fleste reisende var embetsmenn, som fram til 1815 reiste gratis, gjorde ikke belastningen for bøndene mindre.

KYRKJETØLEN OG THOMASKYRKJA

Vår etappe av Kongevegen ender på Kyrkjestølen. Her finner vi ruinene etter middelalderkirka St. Thomaskyrkja. Det ble reist ei ny kirke i 1971.

Nær kirka har det trolig ligget et gammel «sælehus», som siden ble grunnlaget for fjellstua og senere høyfjellshotellet Nys-tuen.

TUREN

Hvis vi går Kongevegen fra Maristova på ca 800 m.o.h. til Kyrkjestølen (ca 950 m.o.h.) får vi en bratt start på turen. Her møter vi umiddelbart De sju skuffelser, sju bratte motbakker, før vi kommer opp i forholdsvis flatt landskap. Her ser vi langstrakte partier av Kongevegen ligge flott i et vidt og fint fjellandskap. Det er satt opp mange flotte informasjonstavler langs løypa.

Vegen går i et kupert terreng, med en del bakker, både opp og ned, men ikke av samme kaliber som De sju skuffelser. På toppen av traseen, Murklopphøgda, 1250 m.o.h. passerer vi minnestøtta.

Siste del av turen mot Kyrkjestølen går i unnabakke og i mer skogkledd landskap. Turen har en del stigning og unnabakker. Det er ca 11 kilometer mellom Maristova og Kyrkjestølen. Et logistikkproblem er å hente bilen fra startpunktet. Dette kan løses ved kjøresamarbeid med andre, sykkel utplassert på forhånd der turen ender eller at en eller flere går turen tilbake og henter bilen.

Turen på den gamle Kongevegen er sterkt å anbefale både som tur og som kulturhistorie. Kongevegen over Filefjell fikk i 2015 Vegdirektørens pris, som også er kalt Vakre vegers pris» og i 2017 ble den tildelt «Europa Nostra»-prisen, som tildeles av EUs kulturminneprogram. Den er da også mye brukt som turtrase.

Fint gammelt håndverk på Kongevegen

Kilder:

Hovland, Kåre. Kongevegen over Filefjell. Leksikon. fylkesarkivet.no

Informasjonstavler langs Kongevegen

Store norske leksikon

Visitkongevegen.no/om-kongevegen

NYTT FRA STI OG VARDE

Denne våren har stier i Byheiene i Haugesund blitt utbedret flere steder.

Først ut var «stokkebroen» på veg til Presten fra Krokavatnet. Med mange planker som skulle fra Krokavatnet og videre i terrenget, ble turgåere oppfordret til å bære med seg materialer. Takk til alle som bar! I den kalde og fine vinteren ble en del også fraktet i pulk over Krokavatnet. I midten av mai var det «offisiell åpning» av ny bro. Legg merke til styreleder Lars Johann sitt skotøy – tørrskodd over, med andre ord. Takk til Sparebanken Vest, Haugesund kommune og Montér.

Byggmester Helge Kvale har også bidratt, i tillegg til den gode dugnadsgjengens såklart.

Videre fortsatte dugnadsarbeidet retning Lusatjørn. Steinhellene som du kan se på bildet er stort sett under vann.

Siste stidugnadene har vært både øst og vest for Buafjell. Plank og steinarbeid er gjennomført, og arbeidet fortsetter.

God tur i Byheiene!

Vest for Buafjell

Offisiell åpning av ny bro

Øst for Buafjell

DEN GAMLE FERDSELSVEGEN MELLOM ØYNO OG RØLDAL

Fra garden Øyno innerst i Stordalen går en eldgammel ferdselsveg innover dalen, over fjellet via Vaulavatn og til Røldal.

Haugesund Turistforenings merkede tursti fra Øyno til Seljestad følger i all hovedsak denne gamle ferdselsvegen. Så tidlig som i 1931 merket turistforeningen det meste av stien fra Øyno til Nystølen i Bordalen. Det ble samme år også laget bru over Vaulavad, som måtte tas ned hver høst. I 1934 ble det foretatt en grundig oppmerking av hele løypa mellom Øyno og Seljestad.

Da garden Øyno i 1956 ble solgt fra Haugesund kommune til Peder Onstein, ble følgende bestemmelse tatt inn i skjøtet: «Videre forbeholder Haugesund kommune på samme måte rett for seg, for Haugesund Turistforening eller andre organisasjoner som Haugesund kommune måtte godkjenne, å bygge til sammen inntil 5 hytter i fjellet, der hvor Haugesund kommune selv måtte finne det formålstjenlig, samt rett til folk fra Haugesund og Etne til uhindret å ferdes i fjellet.»

I tillegg til at den var stølsveg til mange av stølene i Etnefjellene, har ferdavegen blitt mye brukt av krøtterhandlere som drev dyreflokker vestfra til marknaden i Røldal, før denne ble stengt i 1808, eller videre til Østlandet.

Det er uråd å vite hvor gammel ferdselen langs vegen er. Trygve Vinje henviser til norrøne skrifter som forteller om besøkende hos stormannsfolket på Stødle i Etne på 1100-tallet og som han mener må ha kommet langs denne ferdselsvegen gjennom Etnefjellene. Den såkalte «Vikinggrava», som ligger på Joredn et kvarters gange nordvest for Sandsvasshytta, er datert til yngre romertid eller folkevandringstid. Også denne vitner også om at området har vært i bruk i svært lang tid. I 1778 skrev lensmannen i Etne at den gamle ferdselsvegen over fjellet var en allfarveg for de som skulle østover med dyr. Bruken av fjellet tok seg opp utover på 1700-tallet, etter å ha vært mindre viktig en periode etter Svartedauden.

På vegen øst over fjellet hadde driftekarene en rekke mer eller mindre faste hvilesteder underveis, bl.a. Lauareid, Verdalen, Blomstølen, Saltedalen, Seljestad, Røldal og Ulevå. Av hidlere som ble brukt til overnatting kan bl.a. nevnes Skarhidler på østsida av Vaulavatnet og Buhidler. Det ble også satt opp enkle steinbuer langs ferda-vegen. Disse sto åpne og kunne brukes av alle. Vi finner fortsatt

murene av «Fatighuset» nær ferdavegen like før vi begynner oppstigningen til Bjødn. Ifølge Vinje var det særlig pilegrimer og fattige ferdafolk som tok inn her.

Driftekarene la i veg østover fra Etne med store dyreflokker. Både lokale og utenbygds krøtterhandlere leide rett til beite og hidler for overnatting. Skarhidler ble sammen med beiterett, i perioden 1900-1915 leid ut til folk fra Tjelmeland. Her ble dyrene feitet opp før de ble drevet østover for salg. Driftekarene laget ost og smør som de solgte i bygdene. Å være driftekar kunne være en stri jobb! I tillegg til lange turer i høyfjellet, skulle driftene holdes samlet. De skulle også passe på at ikke ulv eller bjørn tok dyr.

Den største trusselen var likevel uvær. Sven Berg fra Hallingdal var en av de største driftekarene som brukte denne vegen. En gang på 1890-tallet kom han gjennom Stordalen med en drift på 600 sauer. Det trakk opp til uvær, og han mistet 150 sauer. Det hardeste stykket for driftene var over Torvenuten. Det var ikke bru over Vaula, og under snøsmeltinga kunne man ikke komme seg over Vaulavad. Da var man prisgitt å gå over Torvenuten.

Vegen ble også brukt av andre som var på reise, bl.a. pilegrimer som skulle til Røldalskirka for å oppsøke det vidgjetne krusifikset som hadde helbredende virkning.

Haugesund Turistforening fikk i 1939 tillatelse av Haugesunds Elektrisitetsverk/Haugesund kommune, som da eide Øyno, til å flytte et sel som sto på den gamle vårstølen til Øyno, Sauahaugen. Selet ble samme året båret opp Bjødn og satt opp som turisthytta Blomstølen ved Blomstølsvatnet.

På veg forbi Sauahaugen passerer vi Britaholmen og Komlekastet. Brita var budeie på Sauahaugen. En uværsdag måtte hun ut på holmen i elva for å jage noen kyr som hadde forvillet seg dit, tilbake over elva og bort til stølen. Men mens hun var opptatt med dette, steg vannstanden i elva så mye at hun ikke våget seg tilbake. Uværet fortsatte, og Brita ble stående kald og sulten på holmen. Folket på Øyno ble varslet om situasjonen, og kona tok komlegryta fra ovnen og sendte en sprek gardsgutt til fjells med den. Han sto på land og kastet komler over til Brita, som dermed fikk mat. Etter dette ble holmen kalt Britaholmen og det smale gjelet i elva heter fortsatt Komlekastet.

Kilder:

Brekke, Nils Georg (red) Etne. Kulturhistorisk vegvisar. Etne 2001

Dyrvik, Ståle. Etne-soga. Andre bandet. Bygde- og gardssoge 1660-1800. Etne 1972

Martinussen, Atle Ove og Bjørn Myhre. Kulturminne i Etnefjella. Registreringsrapport nr. 9 i serien

«Faste kulturminne i Hordaland». Bergen 1985

Vinje, Trygve. Den gamle ferdavegen gjennom Indre Etnefjella-I Vikse, Kristian Magnus (red). Haugesunds Turistforening 23.mars 1925 50 år 23. mars 1975. Haugesund 1975 s. 97-105

ØYNO-SAKEN

Haugesund Turistforening bygde i 1930 Sandvasshytta, som var foreningens første hytte i Etnefjellene. I 1939 ble det flyttet et sel fra stølen Sauahaugen litt ovenfor Øyno til Blomstølsvatnet.

Dette ble turisthytta Blomstølen. Begge disse hyttene lå ved den eldgamle ferdevegen mellom Øyno og Røldal (se egen artikkel om denne), og turistforeningen merket alt i 1931 turløype i denne traseen.

På denne tida var det Haugesund kommune som eide Øyno, og det var kommunen som grunneier som ga turistforeningen tillatelse til å bygge hytter. Da kommunen i 1956 solgte garden til Peder Onstein, ble det tatt inn i skjøtet at Haugesund kommune kunne tillate at det ble bygd inntil fem turisthytter på eiendommen «samt rett for folk fra Haugesund og Etne til uhindret å ferdes i fjellet.»

SØKNAD OM Å FÅ BYGGE DRIFTEVEG

Sønn til daværende eier av Øyno, Arne

Onstein, søkte i 2008 om å få bygge en drifteveg mellom Øyno og Blomstølen. Fylkesmannen i Hordaland skrev da i sin uttalelse at et slikt tiltak var å anse som et tyngre teknisk inngrep som ville redusere areal i et villmarkspreget område og også berøre inngrepsfrie soner. Selv en ikke-permanent veg i dette området ville være uheldig. Søknaden ble deretter avslått av Etne kommune. Etter klage fra Onstein ga kommunen likevel tillatelse til på bygge 250 meter veg. Løyvet skulle gjelde for tre år.

BYGGING AV FØRSTE DEL AV VEGEN

Dagarden i 2012 ble solgt til Inge Morten og Venke Tronstad, var arbeidet med vegen ikke påbegynt, og byggeløyet var dermed bortfalt.

Tronstad bygde imidlertid, uten å søke om tillatelse, en drifteveg for sauer og kjøring med ATV som var om lag 800 meter i luftlinje og i en annen trase enn den som tidligere var blitt godkjent for Onstein. Først etter at vegen var ferdig bygd, fikk Etne kommune søknad om tillatelse til å bygge vegen. Kommunen vedtok da å godkjenne vegen slik den var blitt bygget. Haugesund Turistforening ble ikke varslet verken av Tronstad eller Etne kommune og fikk derfor ikke gi uttalelse i saken før vedtak var fattet og klagefristen var utløpt.

FORLENGELSE AV DRIFTEVEGEN

I 2017 søkte Tronstad om tillatelse til å forlenge driftevegen med ca 900 meter. En slik forlengelse av vegen ville føre til at denne delvis gikk sammen med

Tekst: Per Qvale **Foto:** Jan Ervesvåg

den etablerte turistløypa mellom Øyno og Blomstølen og at vegen gikk helt til toppen av Bjødn.

Haugesund Turistforenings innsigelser mot å forlenge vegen ble ikke tatt til følge, og Etne kommune vedtok den 11.05.2017 å gi tillatelse til tiltaket. Turistforeningen klagde på vedtaket og anførte bl.a. at tiltaket ville være et betydelig inngrep i et tidligere inngrepsfritt naturområde, at det ville medføre sterk økning i motorisert ferdsel, der motorkjøretøy også ville få tilgang til terrenget fra Bjødn og innover i fjellet og at tiltaket ville berøre et vernet vassdrag og den gamle ferdavegen med tilhørende kulturminner.

Fylkesmannen i Hordaland gjorde den 12.6.2018 vedtak om løyve til å bygge «ein enkel landbruksveg for buføring»

fram til tverrgjerdet. «Etter tverrgjerdet opp mot varden skal vegen ikkje skytast i terrenget, men eventuelt gå parallelt nord for stien opp skaret.» Det ble bl.a. stilt vilkår om at det skulle foreligge lengde-, tverrprofiler og koordinatfesting av midtlinje, som blir godkjent av kommunen før arbeidet blir igangsatt.

Vinteren 2020 forlenget Tronstad driftevegen med om lag 900 meter, helt til toppen av Bjødn og i en annen trase enn fylkesmannens hadde pekt på. Det ble også foretatt sprengningsarbeider oppover i fjellsida. Etne kommune har først etter at vegen ble bygd, mottatt søknad med slike spesifikasjoner som fylkesmannens vedtak krevde.

På grunn av rasfare fra driftevegen, så Haugesund Turistforening seg i fjor nødt til å legge om deler av turløypa opp mot Bjødn.

Haugesund Turistforening er nå spent på hvordan Etne kommune vil reagere på den ulovlige vegbyggingen i et av de flotteste naturområdene i Etnefjellene og i en trase hvor det har vært allmenn ferdsel i mange hundre år.

Norges største leverandør av
stål og metaller

NORSK STÅL

norskstaal.no

BoligPartner

VÅRE TURVENNER

**BYGGMESTER
HELGE KVALE**

+47 909 92 944
post@byggmesterkvale.no

Har bygget hytter for Haugesund
Turistforening siden 2004

HAUGALAND RENGJØRINGSSERVICE A/S

H.B.O NOVA PRINT

BESØK OSS PÅ
haugesund.dnt.no

STØTT
VÅRE
ANNONSØRER
DE STØTTER
OSS

VI I HAUGESUND TURISFORENING

ØNSKER ALLE VÅRE

MEDLEMMER

EN RIKTIG GOD SOMMER

INTERSPORT
HAUGESUND A/S
SPORTSBUTIKKEN VED
EDDA KINO
Tlf. 52 72 17 40
post.haugesund@intersport.no

NorEngros

Haugaland Engros

VÅRE TURVENNER

VI I HAUGESUND TURISFORENING

**ØNSKER ALLE VÅRE
MEDLEMMER
EN RIKTIG GOD SOMMER**

Allsidighet er vår styrke - fra små oppdrag på hytter og bolig, til større nærings- og industribygg

Bjelland VVS AS
Hverdager: 08:00-15:30 Telefon: 52 70 45 30
Kvalamarka 29, 5514 Haugesund
VB.no

VB Bjelland VVS AS

**HAGLAND
FINANS**

VI VOKSER MED DEG

Vi tilbyr komplette regnskapstjenester, forretningsførsel og rådgivning. Hagland Finans bistår gjerne i den løpende oppfølging av din virksomhet med oppgaver som regnskap og lønn, og som rådgiver ved etablering, kjøp og salg av virksomhet, generasjonsskifte eller finansiering. hagland-finans.no

REGNSKAP | LØNN | FORRETNINGSFØRSEL | RÅDGIVNING

**GRASROT
ANDELEN**
NORSK TIPPING

**STØTT OSS MED DIN
GRASROTANDEL!**

Les mer på grasrotandelen.no

**STØTT HAUGESUND
TURISTFORENING VED
GI DIN GRASROTANDEL
TIL OSS.**

**PÅ DEN MÅTEN ER DU
MED PÅ Å BESTEMME
HVEM SOM SKAL FÅ
OVERSKUDET FRA
NORSK TIPPING.**

Haugesund Turistforening

Org. nr. 971 157 100

Ta med deg strekkoden og ditt spillekort til en av Norsk Tippings mange kommisjonærer.

32774971157100

Tradisjon, kvalitet og kreativitet blandet med entusiasme er oppskriften på godt storkjøkkenmiljø. Du finner oss over hele landet.

www.norröna.net

Norröna
STORKJØKKEN

VÅRE TURVENNER

BESØK OSS PÅ
haugesund.dnt.no

Når du vil vise igjen!
ARGUS PROFIL

post@argusprofil.no / mob 48348059 / argusprofil.no

Arne Horneland A.S

Sørhauggt. 88 v/Markedet 52 70 22 70 post@horneland.no

JERNIA

macron

Fonnafly

Ring oss for pris!

Tlf.: 88 0013 13 – E-mail: post@fonnafly.no

www.fonnafly.no

**Vi har helikopter på
våre lokasjoner i**

Bergen, Voss, Sand,
Stryn, Kristiansand
og Sandefjord.

STØTT
VÅRE
ANNONSØRER
DE STØTTER
OSS

BARNAS TURLAG KARMØY

Barnas turlag hadde oppstart 7. mars 2021 med et vellykket kick off-arrangement ved speiderplassen på Åkra. Det kom ca. 200 deltakere.

Barnas turlag hadde oppstart 7. mars 2021 med et vellykket kick off-arrangement ved speiderplassen på Åkra. Det kom ca. 200 deltakere. Det ble delt ut grillspyd, marshmallows og pannebånd til alle barna. Vi var heldige med været, det var god stemning og alle overholdt smittevern.

Pga. strenge restriksjoner måtte vi dessverre avlyse vår første tur til Kinnebu. Denne ble erstattet med en påskerebus til Røyningsbu hvor det var god deltakelse. Vi fikk mange gode tilbakemeldinger om at dette var motiverende og bra tiltak. Vår andre tur gikk til Syreneset Fort. Det var spennende med skattejakt i bunkerne. Også her var vi heldige med været.

Vår tredje tur gikk til Litlavatnet v/Burmaveien. Ungene koste seg på veien inn med turbingo og oppdaget naturen. Vi grillet og koste vi oss. Det ble også bading i det fine været. Det har vist seg å være stor interesse for arrangerte familieturer, det har vært fullbooket på turene vi har hatt til nå. Vi ser frem til korona restriksjonene lettes, så vi kan få flere med oss på turene.

Ut året 2021 har vi planlagt 1 tur i måneden. Vi har tema på turene våre. Blant annet skal vi til Vikinggården, ha Halloween i skogen, turbingo, eventyrjakt og julegrøt. Fra 2022 håper vi og få til en overnatting eller to.

Følg gjerne Barnas Turlag Karmøy på Facebook
[Facebook.com/barnasturlagkarmoy](https://www.facebook.com/barnasturlagkarmoy)

 Syreneset Fort

Tekst og Foto: Per Qvale

ALLEMANNSRETTE

HVA ER ALLEMANNSRETTE?

Allemannsretten er den retten som alle her i landet har til fritt å bruke naturen, uavhengig av hvem som eier grunnen. Den er dermed en viktig forutsetning både for mye av turistforeningens aktiviteter og for den enkeltes muligheter for friluftsliv.

En slik beskrivelse er selvsagt svært upresis, og jeg vil i det følgende gjøre litt nærmere rede for omfang og begrensninger i denne retten.

Allemannsretten er meget gammel i Norge. Fram til vi i 1957 fikk friluftsløven, var den stort sett ulovfestet, såkalt sedvanerett.

Det er mange konflikter knyttet til omfanget av allemannsretten, ikke minst i strandsonen. I denne artikkelen går jeg ikke nærmere inn på strandsoneproblematikken, det ville sprengte alle rammer. Alle direkte sitater i teksten er fra friluftsløven.

ALLEMANNSRETT BARE I NORGE?

Det er ikke bare Norge som har allemannsrett. Bl.a. finner vi en form for allemannsrett i de nordiske landene, men i noe ulike varianter. Også en rekke andre europeiske land har ulike slags allemannsrett med varierende rekkevidde.

TRE HOVEDELEMENTER

Allemannsretten gjelder for alle. Den gjelder i hovedsak for natur- og utmarksområder, på sjø og i vassdrag.

Den deles ofte opp i tre hovedelementer: Ferdselsrett, oppholdsrett og høstingsrett. Ferdselsretten vil i stor grad være en nødvendig forutsetning for å kunne benytte seg av oppholds- og høstingsrett.

ALMINNELIG AKTSOMHETSREGEL

En viktig begrensning i allemannsretten er plikten til å «opptre hensynsfullt og varsomt for ikke å volde skade eller ulempe for eier, bruker eller andre, eller påføre miljøet skade.» Alle plikter også å påse at han ikke etterlater stedet «i en tilstand som kan virke skjæmmende eller føre til skade eller ulempe for noen».

Denne regelen pålegger oss dermed å tenke over om vår adferd kan sjenere eier, andre turgåere eller være til skade for naturen/

miljøet. Dette gjelder vår egen opptreden, men også ansvaret for medbrakt hund. Hvis vi ikke tar slike hensyn, er vi utenfor det som allemannsretten gir oss rett til.

Dersom noen volder skade eller ulempe på en annens eiendom under ferdsel eller opphold, kan de bli holdt erstatningsansvarlige etter vanlige erstatningsregler.

FERDSELSRETTE

Den allmenne ferdselsretten gjelder for utmark, i vassdrag og på sjøen. Ferdselretten er ikke begrenset til å følge bestemte stier eller veger.

Allemennhetens ferdselsrett gjelder ikke for innmark. Skillet mellom innmark og utmark er derfor viktig. Innmark er i friluftsløven definert som «gårdsplass, hustomt, dyrket mark, engslått og kulturbeite samt liknende område hvor almenhetens ferdsel vil være til utilbørlig fortrenghet for eier eller bruker.»

► «Tur i Espelandsmarka»:
Allemannsretten gir oss rett til å bade
på fjelltur. Her fra Espelandsmarka i
Ullensvang

Ferdselsretten er avgjørende for friluftsliv! Bildet er fra Tafjordfjellene

I tida 14. oktober til 30. april er det likevel lov til å ferdes til fots over frosset eller snødekt innmark, noe som først og fremst har betydning for skiturer. I tillegg er det hele året lov til å benytte veg eller sti i innmark som fører til utmark, hvis man ikke må gå gjennom gårdsplass eller at ferdselen er til «utilbørlig fortrenghet eller ulempe» for grunneieren. Han kan forby slik ferdsel hvis denne er egnet til «å volde nevneverdig skade»

Det er bare ikke-motorisert ferdsel som er tillatt etter allemannsretten. I en egen lov om motorisert ferdsel i utmark, er hovedregelen at det er forbud mot motoriserte kjøretøy i utmark. Dette er også hovedregelen i vassdrag.

Den frie ferdsel i utmark og i fjellet gjelder dermed til fots, på sykkel og med hest.

Et viktig vilkår er at ferdselen skjer «hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet»

Under ferdsel i utmark omfatter allemannsretten rett til, «for kortere tid», å dra båten i land på strandstrekning i utmark. Den omfatter ikke rett til å nytte kai eller brygge.

OPPHOLDSRETTE

Oppholdsretten er retten til å oppholde seg i naturen, i utmarksområder og ved vassdrag. Det kan dreie seg om å raste, sole seg, bade, overnatte i telt eller hengekøye osv. Slike rettigheter kan bare utøves når de ikke fører til «utilbørlig fortrenghet eller ulempe for andre».

Telt må ikke settes opp så nær bebodd hus eller hytte at det forstyrrer beboerne og i alle fall ikke nærmere enn 150 meter. Dette antas også å gjelde for overnatting i hengekøye. Telt og annet opphold er ikke tillatt mer enn to døgn om gangen uten tilatelse fra grunneier.

Retten til å brenne bål er ikke regulert i friluftsløven, men det er trolig en del av gammel sedvanerett. Men hvor langt denne retten går, synes å være usikkert. Det er likevel viktig å være klar over at brannvernlovgivningen regulerer retten til å bruke ild, og at hovedregelen er at det er forbudt å gjøre opp ild utendørs hvis det er fare for at dette kan føre til brann. Det er også en rekke lokale forskrifter om bruk av åpen ild i naturen.

HØSTINGSRETTE

Det er i utgangspunktet bare eieren av en eiendom som har rett til å høste av denne. Når allemannsretten gir allmennheten en begrenset rett til å høste i naturområder, fjell og utmark, er dette dermed et unntak fra eierens enerett.

De viktigste høstingsrettighetene for allmennheten er å plukke ville bær, sopp og blomster. Også for disse rettighetene gjelder vilkåret at de må utøves «hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet». Det er ellers en særbestemmelse i friluftsløven som begrenser retten til å plukke molter i Nordland, Troms og Finnmark. Slik begrensnings gjelder ikke for resten av landet.

I vassdrag omfatter allmennhetens høstingsrett fangst av organismer som kreps og muslinger samt å ta vann til eget bruk. Retten til innlandsfiske er en enerett for grunneier.

ALLEMANNSRETTE UNDER PRESS

Allemannsretten er stadig under press. Vår tilgang til naturen er en må balanseres mot grunneierens rettigheter til å disponere over egen eiendom og det offentlige interesser i de samme områdene. Vi ser at stadig nye områder bygges ut til hytter, kommersielle anlegg, private veger og annen tilrettelegging, som begrenser allmennhetens tilgang. Det er stor utbyggingsaktivitet både i strandsonen og i fjellet. Også økt bruk av naturen setter naturområder under press. Vi er heldige som fortsatt har mye tilgjengelig natur og en romslig allemannsrett. Vi må vokte denne, samtidig som vi også tar hensyn til andre som ferdes i naturen, og opptrer forstandig slik at vi ikke bidrar til å forringe landskapet vi bruker.

Oppholdsretten gir oss lov til å raste på annen mands eiendom! Her rast ved Ulvanosa

Kilder:

Friluftsløven

Reusch, Marianne.
Allemannsretten. 2012

Reusch, Marianne. Friluftsløven
med kommentarer. 2016

HAUGALAND KRAFT

Kraftige inntrykk

Turen opp var slitsom, men verdt hvert eneste skritt. Din egen kraft har tatt deg hit, høyt over verden og med solen i ryggen. Slike øyeblikk gir ny kraft til kropp og sjel. Haugaland Kraft er stolt over å støtte Haugesund Turistforening. Noe som bidrar til å gjøre naturen tilgjengelig for oss alle.

Vi ønsker alle haugalendinger en god tur!

Tekst: Lotte Størksen

MEDLEMSRABATT I ÅKRAFJORDEN

Nå får du som DNT-medlem rabatt på overnatting og aktiviteter hos Åkrafjorden Nature B&B. Til sommeren vil det bli merket sti til Simlebu derfra. Fin start på Gullruta i Etnefjellene!

Haugesund Turistforening og overnattings- og aktivitetstilbyderen Åkrafjorden Nature Bed & Breakfast har inngått et samarbeid som gir sistnevnte status som privateid DNT-hytte. Dermed får medlemmer i Den Norske Turistforening (DNT) rabatt på overnatting og aktiviteter i Fjæra, på lik linje som på foreningens egne hytter og turtilbud.

Det var under et møte med grunneiere i området, som ble avholdt på nettopp Åkrafjorden Nature B&B, at tanken ble sådd hos styreleder i Haugesund Turistforening, Lars Johann Milje.

- Det er så god atmosfære der. God mat og flotte rom, og ikke minst beliggenheten. Dette er et godt utgangspunkt for en annen inngang til Gullruta vår, sier Milje.

Det tidligere skolebygget i Fjæra, som i 2017 ble overtatt av Robert Stråbø Melkeraen og Laila Sørhus, har 10 rom med totalt 36 sengeplasser, og tilbyr aktiviteter som blant annet landets kanskje tøffeste Via Ferrata opp Kyrkjeveggen og nyheten juving, hvor man tar seg ned i Smielva på Rullestad.

- Viser fram til dette samarbeidet og håper Turistforeningens medlemmer vil benytte dette tilbudet til å få oppleve den flotte naturen vi har i Åkrafjorden, sier Robert S. Melkeraen.

- Beliggenheten til Åkrafjorden Nature Bed & Breakfast er helt ideell som inngang til Etnefjellene og vårt hytte- og rutennett. Særlig for de som kommer langveis fra, er det å begynne eller avslutte turen her helt glimrende, sier Tore Hauge, daglig leder i Haugesund Turistforening.

Gullruta i Etnefjellene går innom seks av Haugesund Turistforening sine hytter, fra Seljestad til Olalia. Nå skal det T-merkes ny trasé fra Fjæra og Rullestadvatnet til hytta Simlebu, som både gir ny inngang til Etnefjellene og en kortere førsteetappe.

- Det er busstopp rett ved om du ønsker å reise kollektivt, eller parkeringsplass for gjester utenfor bygget.

VINTEREN PÅ HAUGALANDET 2020 / 2021

 Morgensteming Krokavatnet

Tekst Knut Lund Jacobsen **Foto:** Knut Lund Jacobsen og Lars Kristian Gjerde

Vinteren lokalt på Haugalandet bød på en relativt lang og fin kuldeperiode utpå nyåret hvor det ble fine snø- og skiforhold i bynære strøk i lavlandet.

Aksdalsvatnet rundt

Byheiene

Vannverksveien nær Stakkestadvannet

Kontrastene var store for både før og etter «den fine og kalde vinteren» var det kraftige mildværsperioder med mye vind, nedbør og høy temperatur som satte fart på smeltingen, selv i høyfjellet. Det var imidlertid en periode på 2-3 uker i slutten av januar og et stykke inn i februar hvor det var stabilt og kaldt vintervær uten nevneverdig vind og nedbør. I begynnelsen av den kalde perioden kom det en del snø som gjorde at vi fikk fine skiforhold her lokalt på Haugalandet. Selv om noen sikkert syntes at det burde vært enda litt mer snø for at forholdene skulle være helt optimale og at kanskje

kuldegradene enkelte dager var litt for mange kunne man se i sosiale medier at mange var ute på ski- og vinteraktiviteter her lokalt. Folk gikk på ski nærmest alle steder, og på steder som man ikke tenker på som typiske skiterrengdestinasjoner.

Stedene hvor jeg observerte folk på ski ved bruk av nettet var blant annet Byheiene og vannverksveien, rundt Aksdalsvatnet, golfbanen i Sveio, Åkrasanden på Karmøy. Isene på både fjorder og vann ble etter hvert også trygge så folk benyttet også Eivindsvatnet, Viksefjorden (Sveio) samt Grinde- og Skjoldafjorden.

Særlig folksomt var det enkelte dager på Grinde- og Skjoldafjorden. Det er langt i fra hver vinter vi får en så fin og kald periode at isen legger seg og at folk trygt kan ferdes på ski på disse fjordene.

Selv hadde jeg fine skiturer i Djupadalen og vannverksveien samt en tur på Grindefjorden.

Det var fint å kunne utnytte mulighetene lokalt når anledningen bød seg, og det pleier å være mange år mellom hver gang man opplever en tilsvarende kuldeperiode på Haugalandet i løpet av vinteren.

 Aksdalsvatnet

TUR TIL SPEKTAKULÆRE SVELGABREEN

Det var kanskje litt i tidligste laget, men i juni 2020 satte vi oss i bilen og kjørte gjennom Omvikedalen til anleggsvegen mot Blåfalli.

Vi kjørte ca 2,5 mil på anleggsvegen fram til Blåfalli IV hvor vi parkerte. Turen på anleggsvegen var en flott opplevelse for seg selv, med oppsatte informasjonsskilt undervegs.

Blåfalli IV er et kraftverk som ble satt i produksjon i 1981. Det utnytter et fall på 150 meter mellom Møsevatnet og Blådalsvatnet. Det produserer årlig 70 GMh.

Fra parkeringsplassen var det skiltet hvor den merkede turløypa startet. Etter en noe bratt start kom vi raskt opp i et stor-slått og vilt terreng. Da det i juni fortsatt var en del snø igjen langs traseen, brukte

vi flere steder en del tid på å finne igjen den merkede stien.

Etter kort tid passerte vi Møsevatnet med den flotte Møsebreen i bakgrunnen.

Vi fortsatte innover langs Blådalselva, som gikk stor og buldrende nå i vårløysinga. Der turstien gikk langs et glattskurt, bratt berg var det satt ned jernstenger med kort mellomrom og festet kjetting i disse til å holde seg i. Men samtlige jernstenger var lagt flate av is og vann: naturkreftene hadde vist sin styrke.

Et høydepunkt på turen var å gå over hengebraa ved Svelgen med den frådende

breelva under! Herfra var det kort veg inn til selve Svelgabreen.

Brefall er alltid spektakulære. Svelgabreen er ikke noe unntak! Den er en sidearm av Folgefonna mot sørvest. Det er et godt råd å holde god avstand til breen, da det alltid er fare for kalving. Men naturopplevelsen er så visst ikke mindre om man holder forsvarlig avstand til breen.

En flott tur litt utenom det vanlige, som anbefales. Men i et så vilt og krevende terreng er det neppe tilrådelig å legge ut på tur uten bra værutsikter.

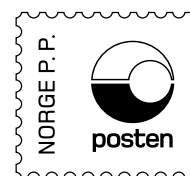

Tekst og Foto: Per Qvale

► Hengebrua ved Svelgen

Naturkreftene har lagt jernstenger og kjetting flate i løpet av vinteren!

Nytt utseende – fortsatt like lokal, nær og personlig.

Vi gleder oss til vårt neste kapittel, sammen med deg.

Spennende, utfordrende, lærerikt og magisk. Et nytt kapittel kan være så mangt. Men en ting er sikkert – vi er her for deg når du trenger oss, fra de små til de store tingene i livet. Vi er fortsatt lokalbanken. Vi er der du er.

haugesund-sparebank.no

 Spare

 Låne

 Betale

 Forsikre